

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań na terenie gminy. Gminny program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań profilaktyki i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz z zakresu narkomanii a także zmniejszeniu tych, które aktualnie występują. Intencją, która przyświeca autorom w trakcie tworzenia projektu gminnego programu jest pragmatyzm i użyteczność. Istotne dla nich jest to, aby program był skuteczny w działaniu i prosty w realizacji.

W programie podjęto zagadnienia składające się z zadań, które wdrażane konsekwentnie i systematycznie prowadzić będą do osiągnięcia zakładanych celów.

I. ANALIZA I DIAGNOZA STANU SYTUACJI W GMINIE W ZAKRESIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Stan szkód i zagrożeń.

Według stanu na dzień 30.11.2020 r. Gminę Przytuły zamieszkuje 2136 osób, w tym 383 dzieci i młodzieży do 18 roku życia. Liczba mieszkańców zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego.

Zgodnie z uchwałą Rady Gminy na terenie gminy w 2020 r. funkcjonowało 2 punkty sprzedaży alkoholu, z czego 1 sklep przypada na 1068 mieszkańców, gdzie średnio w skali kraju 1 sklep przypada na mniej więcej 300 mieszkańców. Problem z nadużywaniem alkoholu dotyczy także polskich nastolatków a także kobiety ciężarne. Jednak poważnym problemem są pijani kierowcy na polskich drogach a ten problem jest widoczny na terenie gminy Przytuły czego dowodem były pojedyncze zatrzymania prawa jazdy.

W 2020 roku wobec czterech osób podjęto czynności zmierzające do nałożenia obowiązku przymusowego leczenia odwykowego. Wnioski skierowano do Prokuratury Rejonowej w Łomży. Spośród osób uzależnionych, 1 osoba kontynuowała leczenie odwykowe w związku z uzależnieniem od alkoholu w Wojewódzkim Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży. Osoby lub rodziny dotknięte problemem alkoholowym a także uzależnieniem od narkotyków z terenu gminy Przytuły zostały objęte pomocą ze strony tutejszego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytułach współpracuje ze Szkołą Podstawową w Przytułach w zakresie organizacji spotkań dla rodziców, dzieci i młodzieży a także nauczycieli podnoszących wiedzę na temat uzależnień, zagrożeń wynikających z tych zjawisk, oraz promujących zdrowy styl życia w rodzinach. Ściśle współpracuje z Posterunkiem Policji w Jedwabnem oraz służbą kuratorską. Na bieżąco następuje wymiana informacji, w których rodzinach zachodzi konieczność interwencji i pomocy odpowiednich

instytucji, by móc w miarę wcześniej zapobiegać negatywnym skutkom nadużywania alkoholu lub narkotyków.

2. Badanie rynku napojami alkoholowymi.

a/ analiza ilości wypitego alkoholu przez przeciętnego Polaka:

z raportu Światowej Organizacji Zdrowia wynika, że na głowę Polaka przypada 12,5 litra czystego alkoholu, Z informacji PARPA wynika, że 17 procent Polaków wypija 70 procent produkowanego i sprzedawanego alkoholu.

b/ struktura spożycia alkoholu – na terenie gminy w przeważającej ilości prowadzone są zakupy napojów o zawartości 4,5 % oraz piwa, na drugim miejscu są mocne alkohole, najmniej zakupuje się wina

c/ skarg i interwencji mieszkańców, dotyczących przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości – w 2020 r. nie było

3. Stan bazy i usług związanych z terapią osób uzależnionych i ich rodzin

Na terenie gminy nie ma żadnej tego typu placówki i dlatego też niezbędna jest współpraca z Wojewódzkim Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży oraz kierowanie zainteresowanych do Klubów Trzeźwości na terenie województwa a także innych instytucji pomagającym osobom uzależnionym i ich rodzinom.

4. Stan działań profilaktycznych i edukacyjnych.

- osoby przeszkolone w zakresie realizacji programów profilaktycznych – 5,
- działania, które są realizowane – program profilaktyczny wśród dzieci i młodzieży szkolnej, rodziców oraz nauczycieli

5. Zasady wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ustala się wynagrodzenie w wysokości 3,5% minimalnego wynagrodzenia za każdorazowy udział w posiedzeniu tej komisji i w kontrolach. Wynagrodzenie dla członków komisji będących pracownikami Urzędu Gminy przysługuje, jeżeli posiedzenie komisji lub kontrola odbyły się poza godzinami pracy. Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia stanowi podpis członka komisji na liście obecności z posiedzenia lub protokół kontroli placówek handlowych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.

II. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

C E L E:

1. Zmniejszenie ilości osób uzależnionych i nadużywających alkoholu i zażywających narkotyki.
2. Podwyższenie progu wiekowego inicjacji alkoholowej.
3. Zmiany struktury i kultury picia.
4. Wzrost świadomości wśród mieszkańców gminy na temat skutków spożywania alkoholu, palenia papierosów, spożywania narkotyków.
5. Zwiększenie ilości osób podejmujących leczenie we wczesnym stadium choroby alkoholowej i uzależnienia od narkotyków.

6. Promocja zdrowego stylu życia, bez nałogów i uzależnień.

III. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACJI DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU.

1. Umożliwienie korzystania z punktu konsultacyjnego osobom uzależnionym i ich rodzinom.
2. Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych, szczególnie dzieci i młodzieży, współuzależnionych, dzieci z rodzin alkoholowych i narkomanii oraz osób dotkniętych przemocą domową.
3. Organizacja lub współorganizacja „maratonów” terapeutycznych w miarę zapotrzebowania.

IV. UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE ORAZ PROBLEMY ZWIĄZANE Z NARKOTYKAMI POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE.

Najważniejsze w tym zadaniu uznaje się szkolenie osób, które pracują z ofiarami przemocy na co dzień zawodowo, a więc policja, szkoły, pomoc społeczna, służba zdrowia.

Z uwagi na rosnącą skalę zagrożeń wynikających z uzależnień oraz stosowania przemocy w wielu rodzinach a tym samym konieczności udzielania niezbędnej fachowej pomocy ze strony właściwych służb, zachodzi konieczność doskonalenia i podnoszenia wiedzy na temat uzależnień, metod pracy z osobami uzależnionymi i ich rodzinami dla osób pracujących z nimi.

W tym zakresie realizacji przewiduje się:

1. Finansowanie wybranych usług i programów realizowanych przez placówki interwencyjno-pomocowe, profilaktyczno-terapeutyczne i wspomagające proces readaptacji społecznej dla osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii oraz osób dotkniętych przemocą domową, w tym bezdomnych. Propagowanie wiadomości o przyczynach i skutkach choroby alkoholowej.
2. Finansowanie kolonii i wyjazdów dla dzieci i młodzieży, w tym dla osób szczególnie narażonych na działanie czynników ryzyka oraz niepełnosprawnych.
3. Zwiększenie ofert działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu.
4. Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym.
4. Monitorowanie sytuacji w tych rodzinach, które dotknięte są problemem różnych uzależnień oraz przemocą domową.

V. PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY.

1. Promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież poprzez: wspieranie uczniowskich klubów sportowych, finansowanie imprez sportowo-rekreacyjnych i sportowych zajęć pozaszkolnych, także w placówkach oświatowych.

2. Przeprowadzenie programów profilaktycznych dla młodzieży uczącej się w gimnazjum i szkole podstawowej.
3. Skierowanie młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym na wakacyjne obozy terapeutyczne.
4. Finansowanie programów profilaktycznych dla uczniów oraz szkoleń dla nauczycieli i rodziców, realizowanych w placówkach oświatowych w ramach szkolnych programów profilaktyki, uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu.
5. Tworzenie i wdrażanie programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych. oraz działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i zajęciach terapeutycznych.
6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowaniu przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

VI. WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH SŁUŻĄCYCH ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

Realizacja tego zadania służy de facto realizacji wszystkich poprzednich wyżej wymienionych zadań.

Istotą zadania piątego jest stworzenie atmosfery przychylności i wsparcia dla lokalnych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Profilaktyki, pełnomocnikiem wojewody ds. rozwiązywania problemów alkoholowych i Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wspomaganie działalności organizacji młodzieżowych i innych organizacji promujących zdrowy tryb życia i abstynencję. Promowanie ciekawych projektów i inicjatyw społecznych.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Przedstawiony Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii obejmuje działania służące realizacji pięciu podstawowych zadań własnych gminy, które są nakierowane na zmiany postaw w społeczności lokalnej, a w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

Program posiada również poszczególne konkretne działania nakierowane na pomoc ludziom z problemem alkoholowym i zażywającym narkotyki a także ich rodzinom.

Planuje się coroczną aktualizację mapy problemów alkoholowych gminy, ponieważ w trakcie realizacji Gminnego Programu będą się ujawniać nowe i nieznane dotąd problemy oraz doświadczenia, które są istotne w tworzeniu nowego programu.

Za realizację zadań wynikających z niniejszego Programu odpowiedzialny jest Wójt Gminy.

Przewodniczący Rady Gminy Przytuły

(-) Andrzej Ciszewski